

JAN TWARDOWSKI (1915-2006)

Jan Twardowski, ksiądz, poeta, przedstawiciel współczesnej liryki religijnej. Urodził się 1 czerwca 1915 r. w Warszawie. W latach 1933-1935 uczęszczał do gimnazjum im. Tadeusza Czackiego, gdzie współredagował międzyszkolne pismo młodzieży gimnazjalnej „Kuźnia Młodych”, jako redaktor działu literackiego. Na łamach gazetki miał miejsce jego debiut poetycki i prozatorski. W 1936 r. złożył egzamin maturalny, a od 1937 r. rozpoczął naukę na wydziale polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego. W 1937 r. ukazał się jego pierwszy tomik poezji zatytułowany „Powrót Andersena” nawiązujący do poetyki Skamandra. Studia przerwane wojną ukończył w 1947 r. pracą magisterską „Godzina myśli. Juliusza Słowackiego” pisaną pod kierunkiem prof. Wacława Borowego. W czasie wojny Jan Twardowski był żołnierzem AK, uczestniczył w Powstaniu Warszawskim. W 1945 r. podjął naukę na pierwszym, tajnym kursie Seminarium Duchownego w Warszawie. Seminarium ukończył w 1948 r. i 4 lipca przyjął święcenia kapłańskie.

Do roku 1959, w którym objął stanowisko rektora kościoła Sióstr Wizytek był wikarym w Żbikowie przy tamtejszej Państwowej Szkole Specjalnej, w Warszawie (kościół św. Stanisława Kostki, Matki Boskiej Nieustającej Pomocy i Wszystkich Świętych), a także prefektem w liceum Sowińskiego i szkole specjalnej w Pruszkowie. Od debiutu w 1937 r., dopiero w 1959 r. ukazał się kolejny tomik księdza „Wiersze”, wydany przez Pallottinum w Poznaniu, który otworzył obszerną listę wydań kolejnych tomów poety. Wiersze Jana Twardowskiego są popularne nie tylko w kraju, ale również za granicą, doczekały się przekładu na wiele języków. Wiersze gościły na łamach wielu czasopism. W latach 1946-1952 i 1957-1997 miał miejsce coroczny druk jego poezji w „Tygodniku Powszechnym”. Utwory poetyckie drukowane były również w: „Akcencie”, „Kulturze”, „Liście”, „Literaturze”, „Nowych Książkach”, a także w piśmie „Poezja”, „Polonistyka”, „Przegląd Katolicki”, „Twórczość”, „W Drodze”, „Więź” i w dzienniku „Rzeczpospolita”.

Jan Twardowski jest laureatem wielu nagród i odznaczeń. Pierwszą z nich, Nagrodę im. Brata Alberta za wybitne osiągnięcia w dziedzinie sztuki sakralnej, otrzymał w 1978. W 1980 r. uhonorowano księdza nagrodą Pen Clubu im. Roberta Gravesa, w 1996 r. Orderem Uśmiechu, w 2000 r. nagrodą IKAR, a rok później TOTUS, która zwana jest również katolickim Noblem.

Ksiądz Jan Twardowski zmarł wieczorem 18 stycznia 2006 r. w Warszawie.

**WYKAZ BIBLIOGRAFICZNY
BIBLIOGRAFIA PODMIOTOWA i PRZEDMIOTOWA
według podziału tematycznego**

*Publikacje zawarte w niniejszym wykazie pochodzą ze zbiorów
Miejskiej Biblioteki Publicznej w Sierpcu.*

**RELIGIA. TEOLOGIA.
RELIGIOZNAWSTWO**

1. Twardowski, Jan (1915-2006).

Autobiografia: myśli nie tylko o sobie. ks. Jan Twardowski;
oprac. Aleksandra Iwanowska. T. 1, Smak dzieciństwa 1915-1959.–
Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2007. – 353, [3] s.: fot.; 22 cm.
Smak dzieciństwa 1915-1959 – Indeks.
ISBN 978-83-08-03947-2

2. Twardowski, Jan (1915-2006).

Autobiografia: myśli nie tylko o sobie. Jan Twardowski;
oprac. Aleksandra Iwanowska. T. 2, Czas coraz prędszy 1959-2006.–
Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2007.– 353, [2] s.: il.; 22 cm.
Faksymile rękopisów (notatki do homilii) również na wyklejkach. –
Bibliogr. s. 314-327. Indeks.
ISBN 978-83-08-03942-7

3. Twardowski, Jan (1915-2006).

Łaską zdumiony: moje szczęśliwe wspomnienia/ Jan Twardowski;
oprac. Jadwiga Marlewska.– Wyd. 2.– Warszawa: Instytut Wydawniczy Pax,
2006. – 149, [3] s.; 20 cm.
ISBN 83-211-1656-6

**JĘZYKOZNAWSTWO.
NAUKA O LITERATURZE.
LITERATURA PIĘKNA**

Nauka o literaturze

4. Karwala, Marek.

Metafizyka oczywistości: o poezji ks. Jana Twardowskiego/ Marek Karwala.-
Kraków: „Impuls”, 1996.- 164 s.; 24 cm.
ISBN 83-86994-17-7

5. Smaszcz, Waldemar (1951-).

Książki Jan w Płocku/ Waldemar Smaszcz.- Płock: Książnica Płocka, 2000.- 51 s.: il. kolor.; 21 cm.
ISBN 83-88028-07-3

6. Stempka, Anna.

Tradycja religijna w poezji Jana Twardowskiego i Janusza St. Pasierba/ Anna Stempka.-
Bydgoszcz: Wyd. Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2006.- 135 s.; 21 cm.
Bibliogr. s. 123-134.- Streszcz. ang.
ISBN 83-7096-595-4

7. Twardowski, Jan (1915-2006).

„Jestem bo Jesteś”/ z księdzem Janem Twardowskim rozmawia Helena Zaworska.-
Kraków: Wydaw. Literackie, 1999. – 152 s.; 20 cm.
Tyt. grzbiet.: Z księdzem Janem Twardowskim rozmawia Helena Zaworska.
ISBN 83-08-02942-6

8. Twardowski, Jan (1915-2006).

Ludzie, których spotkałem: Waldemara Smaszcz rozmowy z ks. Janem Twardowskim.-
Białystok: „Łuk”, 2001. – 213, [2] s. ; 21 cm.
ISBN 83-87213-36-5

Literatura polska**9. Bóg.**

Bóg czyta wiersze: antologia poezji polskiej/ wstęp, oprac. Jan Twardowski;
współpr. autorska Waldemar Smaszcz; oprac. graf. Krzysztof Tur. –
Białystok: Unikat, 2005.– 380, [1] s.: il. (w tym kolor.); 25 cm.
ISBN 83-89231-08-5

10. Twardowski, Jan (1915-2006).

Elementarz księdza Twardowskiego: dla najmłodszego, średniaka i starszego/
teksty wybrała i ułożyła Aleksandra Iwanowska.–
Kraków: Wydaw. Literackie, 2000. – 250, [2] s.; 22 cm.
Bibliogr. s. 247-[251].
ISBN 83-08-03026-2

11. Twardowski, Jan (1915-2006).

Kiedy mówisz/ Jan Twardowski; wybór i oprac. Aleksandra Iwanowska;
posł. Jan Twardowski; tł. Stanisław Barańczak [et al.].–
Kraków: Wydaw. Literackie, 2000.– 158, [2] s.; 24 cm.
Tyt. równol.: Kiedy mówisz.– Tekst równol. ang., pol.
ISBN 978-83-08-03971-7

12. Twardowski, Jan (1915-2006).

Który stwarzasz jagody: wiersze wybrane/ Jan Twardowski; wyboru dokonał Andrzej Kaliszewski.–
Kraków; Wrocław: Wydaw. Literackie, 1983 (Krak: DNar).– 217, [2] s.; 20 cm.
ISBN 83-08-00845-3

13. Twardowski, Jan (1915-2006).

Poezje wybrane/ Jan Twardowski; wyboru dokonał i wstępem opatrzył aut.– Wyd. 2.–
Warszawa: Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1999. – 140 s.; 17 cm.–
(Biblioteka Poetów/ Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza)
ISBN 83-205-4564-1

14. Twardowski, Jan (1915-2006).

Przezroczyść/ Jan Twardowski; układ tomu i posł. Andrzej Sulikowski.–
Kraków: „Znak”, 2001. – 268, [3] s.; 24 cm.

Indeks.

ISBN 83-240-0073-9

15. Twardowski, Jan (1915-2006).

Rachunek dla dorosłego/ Jan Twardowski.– Wyd. 2.–
Warszawa: Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1999. – 188, [4] s.; 22 cm.–
(Biblioteka Poetów/ Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza)

ISBN 83-205-4545-5

16. Twardowski, Jan (1915-2006).

Rachunek dla dorosłego/ Jan Twardowski.–
Warszawa: Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1982 (Olszt: OZGSP). – 188 s.; 22 cm.

ISBN 83-205-3379-1

17. Twardowski, Jan (1915-2006).

Rwane prosto z krzaka/ Jan Twardowski.– Wyd. 2.–
Warszawa: Państw. Instytut Wydawniczy, 1998.– 297, [2] s.; 20 cm.–
(Kolekcja Poezji Polskiej XX Wieku)

ISBN 83-06-02567-9

18. Twardowski, Jan (1915-2006).

Wiersze największej nadziei/ Jan Twardowski;
[wybór i posł. Waldemar Smaszcz; oprac. graf. Krzysztof Tur]. –
Białystok: Kraków: „Unikat”; przy współud. „Rhema”,
2003.– 479, [1] s.: il. (gł. kolor.), faks., portr.; 25 cm.

Indeks.

ISBN 83-89231-02-6 ("Unikat")

19. Twardowski, Jan (1915-2006).

Wiersze wybrane/ Jan Twardowski; wyboru dokonał autor.–
Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1994.– 271 s.; 17 cm.–
(Lektury Szkolne/ Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne)

ISBN 83-02-05417-8

20. Twardowski, Jan. (1915-2006).

Znów najpiękniejszy w Polsce jest lipiec nad wodą/ Jan Twardowski;
[wybrał i ułożył Jerzy Skwara].– Kraków: „Unia”, 1996.– 214, [1] s.; 20 cm.–
(Biblioteka Polska/ Unia)

ISBN 83-86250-05-4

21. Twardowski, Jan (1915-2006).

Nie przyszedłem pana nawracać: wiersze 1945-1985/ Jan Twardowski.– [Wyd. 6].–
Warszawa: Wydaw. Archidiecezji Warszawskiej, 1992.– 392 s. ; 21 cm.

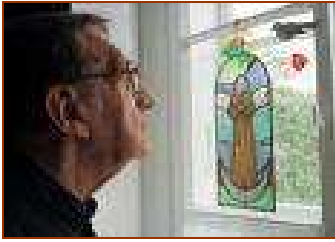
Indeks.

ISBN 83-85015-55-8

22. Twardowski, Jan (1915-2006).

Wiersze/ Jan Twardowski; wybór i posł. Waldemar Smaszcz. –
Białystok: „Łuk”, 1993. – 390, [1] s.; 21 cm.

ISBN 83-85183-31-0

Jeśli

Jeśli mi zaczną wypominać
że jestem do niczego
że piszę trzy po trzy
ograniczony jak ryba
co daje się oglądać tylko z profilu
że to co wymyśliłem jest dobre – ale pięćdziesiąt lat
temu
uśmiecham się – mój Boże
tylko tyle
ile można o mnie gorszego powiedzieć

Jan Twardowski - 1980

Opracowanie wykazu: Magdalena Wiśniewska